

SMJERNICE ZA IZRADU TAKTILNIH SLIKOVNICA

Osnovni zahtjevi koje trebaju zadovoljiti taktilne slikovnice vezani su uz **dob djeteta, vrstu i stupanj teškoće, razvojnu razinu i iskustvo kojim raspolaže.**

U taktilnim slikovnicama namijenjenima djeci mlađe dobi, treba se strogo pridržavati pravila, a što je dijete starije i sukladno tomu ima i više iskustava, to se više može tolerirati „kršenje pravila“ u određenim okolnostima.

Karakteristike slikovnica:

- moraju biti čvrste, robusne
- moraju imati **krute stranice** (kartonske ili od tkanine)
- moraju imati **uvez** koji omogućava da otvorena slikovnica bude potpuno ravna kako bi bilo omogućeno potpuno taktilno istraživanje slikovnice, kao i pravilno zatvaranje nakon uporabe
- tekst mora biti **i na uvećanom crnom tisku (npr. Arial 24) i na brajici**
- tekst bi uvijek trebao biti na **istoj strani slikovnice** (tj. na strani lijeve ili desne ruke), a isto vrijedi i za ilustracije
- **dimenzije stranica** razlikuju se sukladno dobi djeteta (dijete bi moglo početi sa slikovnicom dimenzija 15x15cm, pa napredovati prema 20x20, 25x25, 21x 29.7 prema tome kako dijete raste i povećava svoje vještine taktilnog istraživanja)
- **broj stranica** je također vezan uz dob djeteta; može se početi s 5-6 stranica za najmlađu djecu, da bi se broj postupno povećavao sukladno dobi
- **dno** svake stranice treba biti označeno da bi se dijete lakše orijentiralo

Objekti koje sadržava slikovnica:

- slikovnica mora biti **sigurna** što znači da je nužno **izbjegavati** oštre predmete, otrovne materijale, male predmete koji mogu otpasti ili se slomiti i izazvati gušenje, dugačke trake itd., dakle sve što može izazvati davljenje.

Dobro je koristiti sigurne i otporne materijale čvrsto pričvršćene na stranicu.

- pri izradi prvih knjiga treba koristiti **jedan mali predmet po stranici ili nekoliko manjih predmeta iste vrste**
- za prve slikovnice treba koristiti **stvarne predmete pričvršćene na stranicu da bi se postepeno napredovalo** prema prikazima predmeta, a zatim i prema pričama i situacijama
- u slikovnicama za mlađu dob također je korisno koristiti **čičak- traku i njome pričvrstiti predmete**

Na taj način djetetu je omogućeno odvojiti predmet od stranice, osjetiti ga i istražiti, ali i doživjeti ga kao prikaz (ovo omogućava prelazak s predmeta na njegov prikaz u na slici).

- **ilustracije** trebaju prikazivati samo bitno, biti jednostavne i jasne
- **priča** bi trebala biti dovoljno jednostavna da bi se mogla s lakoćom pratiti

U prvim slikovnicama i slike i priče trebaju biti vezane **za svakodnevni život i stvarnost, da bi kasnije postupno počele predstavljati zamišljene i apstraktne zamisli.**

- potrebno je **izbjegavati previše detalja** na slici
- ilustracije trebaju **poticati rukovanje, biti zanimljive i dozvoljavati interakciju**
- ilustracije se trebaju **odnositi na važan dio priče i služiti kao nadopuna tekstu**
- potrebno je koristiti **multisenzorne materijale** koji ne potiču samo dodir, već i sluh, njuh i preostali vid gdje god je to moguće
- razmotrite mogućnosti korištenja **visokog kolorističkog kontrasta među predmetima, ali i visokog kolorističkog kontrasta između prvog plana i pozadine**

Materijali koji izazivaju odsjaj mogu biti korisni, ali ima slabovidne djece kojoj to iznimno smeta.

- neka cilj bude **osiguravanje visokog taktilnog kontrasta** koji ćete postići korištenjem različitih materijala
- za prikazivanje **različitih dijelova predmeta** preporučljivo je koristiti različite materijale
- materijali korišteni pri izradi slikovnice trebaju zadovoljiti **uvjet dobre prepoznatljivosti**
- potrebno je ostaviti **dovoljno prostora** među objektima na stranici
- potrebno je **izbjegavati preklapanje objekata na slici** (situaciju kada se predmeti nalaze ispred drugih predmeta na slici i djelomično ih prekrivaju)
- potrebno je **poštivati stvarne proporcije i izbjegavati prikazivanje perspektive**
- ako slika prikazuje **čovjeka**, najbolje je prikazati prednji plan, a ako je riječ o **životinjama**, najbolje ih je prikazati postrance (tako da se mogu prepoznati sve četiri noge)
- ukoliko se **lik pojavljuje više od jednom tijekom priče**, njegove karakteristike uvijek moraju biti iste
- debljina materijala koji se lijepi na stranicu mora biti **barem 1mm**

t-t